

5. Uddannelser med globalt perspektiv

Studerende, forskere, medarbejdere og virksomheder bevæger sig i stigende grad på tværs af landegrænserne og samarbejder med folk i andre lande. Det stiller krav til vores evner til at begå os internationalt og til vores forståelse for andre kulturer. Uddannelserne skal derfor give danske unge både stærke faglige kompetencer og et globalt udsyn.

Uddannelsesinstitutionerne og de studerende deltager allerede i dag i mange internationale aktiviteter. I 2003/04 var 3.400 danske studerende i gang med en hel videregående uddannelse i udlandet. Og derudover gennemførte 4.600 en studieperiode i udlandet af mindst tre måneders varighed.

REGERINGENS MÅL FOR UDDANNELSER MED GLOBALT PERSPEKTIV

- Alle unge skal have en uddannelse med globalt perspektiv.
- Mange flere danske studerende skal på uddannelsesophold i udlandet, så de kan få international indsigt og større forståelse for andre kulturer.
- Det skal være mere attraktivt for højt kvalificerede udenlandske studerende og undervisere at komme til Danmark.
- Uddannelsesinstitutionerne skal fortsat udvikle og videreudvikle attraktive faglige miljøer, så de kan bidrage til at tiltrække og fastholde højt kvalificeret arbejdskraft og virksomheder i Danmark.

Men der er behov for at sætte mere skub i udviklingen. I dag har omkring hver tredje, der bliver færdig med en universitetsuddannelse, været på et udlandsophold. Men det gælder kun for hver femtende af de færdiguddannede på de mellemlange videregående uddannelser. Der er fortsat institutioner og fag, især på de mellemlange videregående uddannelser, hvor det relevante udbud af kurser eller fag på engelsk er beskedent. Og ingen danske universiteter har udarbejdet en sammenhængende strategi for deres deltagelse på det globale uddannelsesmarked.

Der er behov for, at alle ungdomsuddannelser har et globalt perspektiv, så de unge får forståelse for andre kulturer og kvalifikationer til at deltage i en globaliseret verden.

Det faglige niveau i engelsk skal styrkes yderligere i de gymnasiale uddannelser og i erhvervsuddannelserne.

De videregående uddannelsesinstitutioner skal hver især opstille relevante mål for deres deltagelse på det globale uddannelsesmarked, og de skal deltage mere i forpligtende internationalt samarbejde.

Mange flere danske unge skal have mulighed for at tage en uddannelse på et udenlandsk universitet eller en udenlandsk højskole af kvalitet. De korte og mellemlange uddannelser skal tilrettelægges, så det bliver muligt at gennemføre en del af den teoretiske uddannelse eller et praktikophold i udlandet. Der skal være flere relevante fag og uddannelser på engelsk. Og der skal være flere stipendier, som kan tiltrække dygtige udenlandske studerende.

STRATEGI FOR UDDANNELSER MED GLOBALT PERSPEKTIV

1. Unge skal være bedre til sprog og have større indsigt i andre kulturer og samfund.
2. Mange flere danske studerende skal have mulighed for at uddanne sig i udlandet.
3. Danske uddannelser skal være internationalt attraktive.
4. Flere dygtige udenlandske studerende til Danmark.

5.1 Unge skal være bedre til sprog og have større indsigt i andre kulturer og samfund

Viden om andre lande, sprogfærdigheder og international kultur- og samfundsforståelse er væsentlige forudsætninger for at deltage aktivt i et samfund præget af globaliseringen. Det er grundlæggende kompetencer, som de unge skal have tidligt i deres uddannelsesforløb.

I ungdomsuddannelserne skal eleverne højere grad deltage i internationale projekter, og undervisningen i sprogfagene, først og fremmest engelsk, skal styrkes. I de gymnasiale uddannelser er der med gymnasireformen skabt nye muligheder for, at eleverne kan vælge flere fremmedsprog, bl. a. kinesisk og arabisk.

Lovgrundlaget skal præciseres: Internationaliseringen af uddannelserne skal tilgodeses og synliggøres i lovgrundlaget for erhvervsuddannelserne.

Styrket undervisning i engelsk i de gymnasiale uddannelser: Det faglige niveau i engelsk skal styrkes yderligere i de gymnasiale uddannelser. Skolerne skal forpligtes til at anvende engelsksproget faglitteratur i de enkelte fag.

Styrket undervisning i engelsk i erhvervsuddannelserne: Elever på erhvervsuddannelserne skal have bedre mulighed for at vælge engelsk på et højere niveau.

Øget samarbejde med skoler i andre lande: Erhvervsskolerne og gymnasierne skal i højere grad etablere samarbejde med skoler i andre lande og øge anvendelsen af gæstelærere med relevante fremmedsprog som modersmål, herunder især engelsk.

Mere engelsksproget undervisning: Erhvervsskolerne og gymnasierne skal opfordres til – hvor det er relevant – at udbyde undervisning på engelsk eller forlægge dele af uddannelsen til udlandet inden for den eksisterende lovgivnings rammer.

Flere elever i erhvervsuddannelserne skal i praktik i udlandet: Internationale virksomheder skal tilskyndes til at tilbyde praktikophold i udlandet, bl.a. ved at den nationale støtteordning til praktikophold skal kunne anvendes til ophold uden for Europa. Samtidig skal mulighederne for international udstationering i danske og udenlandske virksomheder styrkes, bl.a. gennem partnerskabsaftaler mellem skoler og virksomheder.

Strategi for internationalisering: De enkelte erhvervsskoler skal udarbejde en strategi for internationaliseringen af de uddannelser, skolen udbyder. Strategien skal vedrøre skolens internationale arbejde med hensyn til organisation, netværksskoler i

udlandet, engelsksproget web, deltagelse i internationale udvekslingsprogrammer mv.

Mere fokus på internationaliseringen i ungdomsuddannelserne: Undervisningsministeriet og skolerne skal sikre, at der informeres bedre om muligheder for og metoder til at arbejde med internationalisering af uddannelserne, bl.a. gennem bedre udnyttelse af de internationale uddannelsesprogrammer.

Flere internationale aktiviteter: Skolerne skal sikre, at alle elever i ungdomsuddannelserne deltager i mindst ét internationalt projekt i løbet af deres uddannelse.

Sommerskoler: Elever skal informeres bedre om mulighederne for at deltage i sommerskoler. Skoler skal informeres om mulighederne for at opnå EU-støtte til udvikling af sommerskoletilbud.

5.2 Mange flere danske studerende skal have mulighed for at uddanne sig i udlandet

Danske unge, der uddanner sig i udlandet, er en vigtig kilde til ny viden og til at skabe større forståelse for andre kulturer. Derfor skal mange flere danske studerende have mulighed for at tage en uddannelse i udlandet. Mellem uddannelserne er der stor forskel på, hvor meget de studerende tager på studieophold i udlandet.

Via et nyt udlandsstipendium skal de studerende kunne få tilskud til studieafgifter, hvis de optages på en videregående udenlandsk uddannelsesinstitution af kvalitet. De studerende skal kunne tage de penge med, som universitetet, professionshøjskolen eller erhvervsakademiet i Danmark ville have fået i tilskud, hvis de havde læst her. De videregående uddannelsesinstitutioner skal forpligtes til at fastsætte mål for antallet af studerende, der sendes på udlandsophold, og den nuværende 13-skala skal erstattes af en internationalt sammenlignelig skala.

Nyt udlandsstipendium til unge: Der etableres en ny udlandsstipendieordning for at give mange flere danske unge økonomisk mulighed for at tage en hel uddannelse på en udenlandsk videregående uddannelsesinstitution af kvalitet. Udlandsstipendiet skal gå til hel eller delvis dækning af studieafgiften i udlandet og kan højst svare til taxametertilskuddet til en tilsvarende dansk uddannelse. Ordningen afgrænses bl.a. af en positivliste over de udenlandske universiteter og højskoler, som er omfattet. De unge skal kunne få SU i samme periode, som stipendiet løber.

Nyt udlandsstipendium til kortere studieophold, der ikke sker som led i en udvekslingsaftale: Danske studerende, som får mulighed for et meritgivende kortere studieophold på en udenlandsk videregående uddannelsesinstitution, men som bremses af kravet om ligevægt i udvekslingsordningerne, skal kunne få studieafgiften dækket inden for et beløb op til taxametertilskuddet. Ordningen afgrænses bl.a. af en positivliste over de udenlandske videregående uddannelsesinstitutioner, som er omfattet.

Mål for antallet af studieophold: De videregående uddannelsesinstitutioner skal forpligtes til at fastsætte mål for antallet af studerende, der sendes på studieophold i udlandet.

Pligt til et ERASMUS University Charter: De kommende professionshøjskoler og erhvervsakademier, som ikke har et ERASMUS University Charter, skal forpligtes til at få det. Dette charter er en forudsætning for at kunne deltage i EU's ERASMUS-program.

Bedre mulighed for udlandsophold: De korte og mellemlange videregående uddannelser skal tilrettelægges, så det bliver muligt at gennemføre en del af den teoretiske uddannelse eller et praktikophold i udlandet.

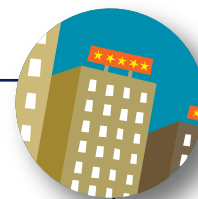
Ny karakterskala: Den nuværende 13-skala skal erstattes af en ny, internationalt sammenlignelig skala.

5.3 Danske uddannelser skal være internationalt attraktive

Det globale uddannelsesmarked er under hastig udvikling. Det skaber øget konkurrence om de bedste studerende og undervisere. Derfor er det vigtigt, at de danske uddannelsesinstitutioner ruster sig til den stigende konkurrence ved at udvikle stærke og internationalt attraktive uddannelsesmiljøer.

De videregående uddannelsesinstitutioner skal hver især opstille relevante mål for deres deltagelse på det globale uddannelsesmarked, og de skal deltage mere i forpligtende samarbejde med udenlandske uddannelsesinstitutioner.

Uddannelsesinstitutioner skal opstille mål for internationalisering:

Universiteterne, de kommende professionshøjskoler og erhvervsakademierne skal forpligtes til at opstille konkrete mål for internationaliseringen af uddannelserne, herunder mål for deltagelse på det globale uddannelsesmarked og for forpligtende strategisk samarbejde med udenlandske uddannelsesinstitutioner af høj kvalitet. Der skal udarbejdes en plan for, hvordan undervisernes sproglige kompetencer kan forbedres.

Flere undervisere med international kompetence:

De videregående uddannelsesinstitutioner skal forpligtes til at opstille konkrete mål for udveksling af institutionens egne undervisere og for rekrutteringen af dygtige udenlandske undervisere.

Systematisk anvendelse af benchmarking:

De videregående uddannelsesinstitutioner skal systematisk sammenligne deres uddannelsesudbud og –indhold med relevante udenlandske uddannelsesudbud af høj kvalitet.

Markedsføring af Danmark som uddannelsesland:

Der skal udarbejdes en strategi for national profilering og markedsføring af Danmark som uddannelsesland. Strategien skal bane vejen for, at institutionerne kan tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende og undervisere især inden for prioriterede uddannelses- og erhvervsområder. Strategien udarbejdes på baggrund af en analyse af det globale uddannelsesmarked. Et element i strategien kan være etablering af et program for løbende indsamling og formidling af data om det globale uddannelsesmarked.

5.4 Flere dygtige udenlandske studerende til Danmark

Højt kvalificerede udenlandske studerende bidrager positivt til studiemiljøet, indgår i rekrutteringsgrundlaget for forskeruddannelser og kan bidrage til at sikre danske virksomheder højt kvalificeret arbejdskraft. Udenlandske studerende kan også øge de danske studerendes indsigt i andre kulturer. Sammenlignet med andre lande har Danmark relativt få udenlandske studerende.

Derfor skal der være flere relevante fag og uddannelser på engelsk, som kan tiltrække dygtige studerende. Udenlandske studerende skal have hurtigere besked, om de er optaget på en dansk uddannelse. Kulturaftalestipendier skal målrettes. Og der skal være flere stipendier til dygtige udenlandske studerende.

Mål for fag og uddannelser på engelsk: Den enkelte videregående uddannelsesinstitution skal via udviklingskontrakten forpligtes til at sætte relevante mål for udbud af uddannelser eller fag på engelsk.

Sprogkrav til udenlandske studerende: Ved optagelse på kandidatuddannelser og masteruddannelser, der udbydes på engelsk, fastsættes krav om, at ansøgerne skal dokumentere kundskaber i engelsk svarende til mindst engelsk på B-niveau – svarende til kravet for optagelse til bacheloruddannelser. Kravet om engelskkundskaber skal også gælde for de korte videregående uddannelser, professionsbacheloruddannelserne og diplomuddannelser, der udbydes på engelsk.

Ny kvote 3 for ansøgere uden for EU/EØS: For ansøgere fra lande uden for EU/EØS skal der i optagelsessystemet oprettes en kvote 3 for de uddannelser, der udbydes på engelsk. Svar på optagelse skal gives tidligere end i dag, således at ansøgere har tid til at skaffe opholdstilladelse inden studiestart. Samtidig sikrer en kvote 3, at institutionerne har sikker viden om, hvor mange af de udbudte studiepladser, der kan tilbydes ansøgere uden for EU/EØS. Kvote 3-andelen fastsættes hvert år af ministerierne efter indstilling fra institutionerne. Der skal

stilles høje krav til ansøgernes kvalifikationer. I fastsættelse af kvotestørrelsen skal det søges sikret, at lavere kvalificerede udenlandske ansøgere fra lande uden for EU/EØS ikke optages på bekostning af højere kvalificerede danske ansøgere. Initiativet vil omfatte alle videregående uddannelser.

Flere stipendier til dygtige udenlandske studerende: Der skal ske en udvidelse af den friplads- og stipendieordning for studerende uden for EU/EØS, som træder i kraft i 2006. Herved får de danske videregående uddannelser mulighed for at tiltrække flere dygtige udenlandske studerende inden for prioriterede områder. Ordningen vil som hidtil omfatte både universiteternes uddannelser og korte og mellem lange videregående uddannelser.

Mere målrettede kulturaftalestipendier: De eksisterende kulturaftalestipendier til udenlandske studerende skal målrettes højt kvalificerede studerende og dække relevante uddannelsesområder.